

संपादकीय.

नमस्कार मंडळी,

नववर्षाच्या हार्दिक शुभेच्छा

१५ मार्च २०१७ रोजी 'चिरतरुण'
कसोटी क्रिकेट झालं १४० वर्षांचं!

गुढी पाडव्याच्या मुहूर्तावर

मंडळाची वेबसाईट

<https://www.leedsmmm.co.uk>

२८ मार्च २०१७ रोजी सुरु झाली

मंडळाचे हे चौथे पत्रक आपणास अर्पण.

कार्यकारी मंडळ.

पुढील कार्यक्रम व ठळक बातम्या

लीड्स मराठी मित्र मंडळ आपल्या रसिक प्रेक्षकांसाठी घेऊन येत आहे

एक धमाल ब्लॉक कॉमेडी

शुक्रवार ३०-जून २०१७

संध्याकाळी ७:०० वाजता

Batley टाउन हॉल, मार्केट प्लेस, Batley, WF17 5DA

तिकीट: £४०, £३०, £२०

श्रेया घोषाल

शनिवार २९-एप्रिल २०१७

लीड्स फर्स्ट डायरेक्ट अरेना, लीड्स, LS2 8BY

'चिरतरुण' कसोटी क्रिकेट झालं १४० वर्षांचं!

आजचा जमाना टी-२० क्रिकेटचा असला, तरी फलंदाज आणि गोलंदाजांची कसोटी पाहणाऱ्या कसोटी क्रिकेटची लोकप्रियता अजूनही टिकून आहे. पाच दिवसांचे क्रिकेट सामने म्हणजे दर्दी क्रिकेटप्रेमींसाठी जणू दिवाळीचे पाच दिवसच असतात. अशा या कसोटी क्रिकेटचा आज १४०वा वाढदिवस १५ मार्च २०१७ रोजी होता.

१५ मार्च १८७७ रोजी पहिला अधिकृत कसोटी सामना झाला होता. मेलबर्न क्रिकेट क्लब मैदानावर इंग्लंड आणि ऑस्ट्रेलिया हे दोन तुल्यबळ संघ आमनेसामने उभे ठाकले होते. हा सामना पाच दिवस चालला होता आणि १९ मार्चला ऑस्ट्रेलियानं इंग्लंडवर ४५ धावांनी विजय मिळवला होता.

जीवनशैली

झाडून सगळ्यांनीच महत्त्वाकांक्षी असलं पाहिजे, असा एक संकेत रूढ होत चालला आहे. म्हणजे, सगळ्यांनीच सहा आकडी पगार कमावला पाहिजे. सगळ्यांनीच उत्साहीपणे सण वगैरे साजरे केले पाहिजेत. सगळ्यांनीच विकेंडला मॉल आणि मल्टिप्लेक्सला गर्दी केली पाहिजे. सगळ्यांनीच मुंबई-पुणे-नाशिक या त्रिकोणात राहून स्वतःची जबरी प्रगती करून घेतली पाहिजे. मुख्य म्हणजे, मी महत्त्वाकांक्षी आहे, हे सिद्ध करण्यासाठी एका न संपणाऱ्या रेसमध्ये ऊर फुटोस्तर पळलं पाहिजे. जो माणूस यातलं काहीही करायचं नाकारून आपल्या अटींवर आयुष्य जगतो, त्याला हे सगळे महत्त्वाकांक्षी लोक एक लेबल लावतात, 'पलायनवादी' ! अशा लोकांना सहसा नात्यांमधल्या कार्यक्रमात फारसं महत्त्व मिळत नाही, मित्रांच्या गेट-टुगेदरमध्ये यांना गृहीत धरतात, आणि यांची बायको यांना आजूबाजूच्या महत्त्वाकांक्षी लोकांची उदाहरण देते. पण काही लोक हा 'पलायनवाद' असा काही निभावतात की वाटतं, वा! क्या बात है. असाच एक माणूस म्हणजे, मन्सूर खान. कोण हा मन्सूर खान? आपलं ऐन भारत असणारं फिल्म इंडस्ट्रीमधलं करिअर सोडून, महानगरीय जीवनशैली सोडून एका खेड्यात राहायला गेलेला माणूस म्हणजे, मन्सूर खान...

आमीर खानचा भाऊ किंवा नासीर हुसेनसारख्या दिग्गज निर्माता आणि दिग्दर्शकाचा मुलगा इतकीच मन्सूर खानची ओळख कधीच नव्हती. फिल्मी परिवारातून असला तरी मन्सूर हा नेहमीच स्वयंप्रकाशित तारा होता. विलक्षण मनस्वी, उन्मेषी, प्रसंगी कठोर, पॉम्पस. पेशाने दिग्दर्शक असणाऱ्या या माणसाने, इनमिन चार चित्रपट दिग्दर्शित केले. प्रत्येक चित्रपटाला भरपूर वेळ द्यायचा, ही याची पद्धत. 'कयामत से कयामत तक' या चित्रपटामधून आमीर खान नामक धुमकेतू अवतरला. आमीरला फिल्म इंडस्ट्रीमध्ये भक्कम बेस मिळवून देणारा हा चित्रपट मन्सूरचा दिग्दर्शक म्हणून पहिला चित्रपट. त्यानंतर त्याने केलेला 'जो जीता वो ही सिकंदर' हा चित्रपट नव्वदच्या दशकात वाढलेल्या प्रत्येकाच्या नॉस्टॅल्लिज्याचा अविभाज्य हिस्सा आहे. पण हा लेख मन्सूरच्या चित्रपटक्षेत्रातल्या योगदानाबद्दल नाही. ते बहुतेकांना माहित आहे. आपल्या आयुष्याच्या एका वळणावर मन्सूरने मुंबई सोडण्याचा निर्णय घेतला. पण मुंबई सोडून तो अजून दुसऱ्या कुठल्याही महानगरात शिफ्ट झाला नाही. त्याने निवड केली, तामीळनाडूमधल्या कुनुर या निसर्गरम्य जागेची. मुंबई सोडण्याचा निर्णय घेण्याअगोदरच त्याने बॉलीवूडमधलं जोरात चाललेलं करिअर संपवण्याचा निर्णय घेतला. त्याचा शेवटचा 'जोश' (शाहरुख खान व ऐश्वर्या राय अभिनित) आपटला असला तरी मन्सूर हा एक प्रतिभावान दिग्दर्शक आहे, याबद्दल कुणाचं दुमत नव्हतं. शिवाय आमीरसारखा सुपरस्टार बंधू त्याच्या पाठीशी खंबीरपणे उभा होता. मग हा टोकाचा निर्णय मन्सूरने का घेतला? मन्सूर हा जात्याच बुद्धिमान आणि विचारी माणूस. चित्रपटक्षेत्रात तो फक्त घराण्याचं नाव राखण्यासाठी आला होता. पण त्याच्यातल्या निसर्गप्रेमी माणसाला महत्त्वाकांक्षेच्या लालसेपायी निष्ठुर होत चाललेली मुंबई कधीच भावली नव्हती. आपण एका निरर्थक 'रॅट रेस' चा भाग आपली इच्छा नसताना बनलो आहोत, ही जाणीव त्याला पोखरून काढत होती. मुख्य म्हणजे, वेगवान, कौदट, शहरी जगण्याचा त्याला कंटाळा आला होता.

हे तुम्हाला माहित आहे का?

मराठी विलोमपद म्हणजे असे वाक्य जे उलटे वाचले तरी अगदी तसेच असते जसे सरळ वाचताना.....

१. चिमा काय कामाची
२. भाऊ तळ्यात ऊभा
३. रामाला भाला मारा
४. काका, वाचवा, काका
५. काका, वाहवा ! काका
६. ती होडी जाडी होती
७. तो कवी डालडा विकतो
८. तो कवी मोमो विकतो
९. तो कवी सामोसा विकतो
१०. तो कवी कोको विकतो
११. तो कवी ईशाला शाई विकतो
१२. तो कवी रीमाला मारी विकतो
१३. तो कवी वामाला मावा विकतो
१४. तो कवी व्हिटी ला टिव्ही विकतो
१५. तो कवी विकीला किवी विकतो
१६. तो कवी चहाच विकतो
१७. तो कवी का विकतो?
१८. तो कवी लिली विकतो
१९. तो कवी ऊमाला माऊ विकतो
२०. तो कवी ठमाला माठ विकतो
२१. तो कवी कणिक विकतो
२२. तो कवी बेड व डबे विकतो
२३. तो कवी ठमीला मीठ विकतो
२४. मराठी राम
२५. तो कवी चक्काच विकतो
२६. तो कवी हाच चहा विकतो
२७. तो कवी राशीला शिरा विकतो
२८. तो कवी टोमॅटो विकतो
२९. टेप आणा आपटे.
३०. शिवाजी लढेल जीवाशी.
३१. सर जाताना प्या ना ताजा रस.
३२. हाच तो चहा

(मराठी भाषा मित्रमंडळ)

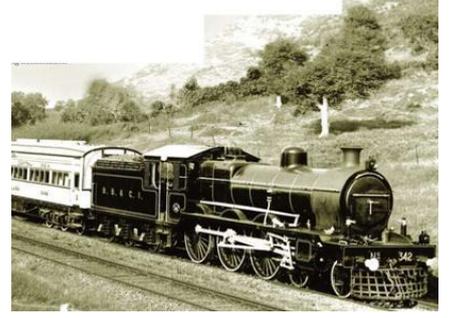
शूटिंगसाठी तो काही वेळा कुनुरला गेला होता. त्याला ती जागा खूप आवडली होती. शिवाय तिथे त्यांचे एक पिढीजात घर होते. पण या बाबतीत बायकोला आणि दोन मुलांना कसे कन्व्हिन्स करावे, असा प्रश्न होता. तब्बल एक वर्ष मन्सूरने त्यांची मनधरणी केली. शेवटी, घरचे लोक तयार झाले. मन्सूर त्याच्या बायकोपोरांसकट कुनुरला स्थलांतरित झाला. पण हा निर्णय राबवणं तितकंसं सोपं नव्हतं. एक पूर्ण वाढलेलं झाड उपटून ते दुसऱ्या ठिकाणी लावण्याचा हा प्रकार होता. अनेक समस्या होत्या. विशेषतः आर्थिक समस्या. मुंबईमधली आपली प्रॉपर्टी विकून मन्सूरने जमिनीचा एक तुकडा कुनुरमध्ये विकत घेतला. तिथे त्याने शेती आणि दुग्धव्यवसाय सुरू केला. पण त्यातून एक चांगलं आर्थिक उत्पन्न सुरू व्हायला काही वेळ लागला. दरम्यान मन्सूर आणि परिवाराला बऱ्याच समस्यांना तोंड द्यावं लागलं. पण ते ठामपणे सगळ्यांना तोंड देत उभे राहिले. दरम्यान मन्सूरने साबण कसा बनवावा, ब्रेड कसा बनवावा, वगैरे आवश्यक गोष्टी शिकून घेतल्या. हल्ली बहुतेक गोष्टी ते घरीच तयार करतात. आज मन्सूर स्वतःच्या अटीवर एक अतिशय सुंदर आयुष्य जगत आहे.

मन्सूरने आपल्या या अनुभवावर चांगलं लिखाण केलं आहे. सध्या त्याच्या 'द थर्ड कर्व्ह' या पुस्तकाला मोठी मागणी आहे. २००८च्या जागतिक मंदीनंतर जगासमोर उभे ठाकलेले गंभीर प्रश्न आणि त्याचा तुमच्या-आमच्या आयुष्यावर होणारा परिणाम यावर मन्सूरने 'द थर्ड कर्व्ह' या पुस्तकात साध्या सोप्या भाषेत लिहिलं आहे. भूगर्भातल्या तेलाचे वेगाने संपणारे साठे आणि कमजोर होत चाललेली आपली बँकिंग सिस्टम यामुळे अख्ख्या मनुष्यजातीसमोर लवकरच गंभीर असे जीवनमरणाचे प्रश्न उभे ठाकणार आहेत, अशी त्याची मांडणी आहे. यावर त्याच्या मते एकच सोल्युशन आहे ते म्हणजे, आपल्या भौतिक गरजा कमी करून माणसाने निसर्गाच्या जास्तीत जास्त जवळ जावे आणि निसर्ग संवर्धन करावे. आपल्या अनुभवातून तावूनसुलाखून निघालेला मन्सूर सध्या वेगवेगळ्या आयआयएम संस्था, याहूसारख्या कॉर्पोरेट संस्था, सिम्बायोसिस सारख्या शैक्षणिक संस्था आदी ठिकाणी लेक्चर देतो. कुणीतरी मध्यंतरी त्याला विचारलं, 'पुढचा चित्रपट कधी बनवणार?' त्या वेळेस हसत हसत त्यानं उत्तर दिलं, 'कधीच नाही.'

देशातल्या अनेक चळवळींना मन्सूर सक्रिय पाठिंबा देतो. मध्यंतरी आमीर खानने नर्मदा आंदोलनाला जो सक्रिय पाठिंबा दिला होता, त्यामागे मन्सूरच्या या विचाराचा प्रभाव होता. त्या बदल्यात भाजप समर्थकांनी आमीरच्या प्रदर्शित झालेल्या चित्रपटाचे खेळ गुजरातमध्ये बंद पाडले होते. असो.

नाना पाटेकरसारखा अवलिया कलावंत याच वाटेवरून चालतो आहे. सध्या नाना पुण्याजवळ एका फार्म हाउसवर शहरी गजबजाटापासून दूर एक शांत आयुष्य जगतो आहे. पण नाना आणि मन्सूरमधला मुख्य फरक हा की, नाना अजूनही अभिनयात सक्रिय आहे. मात्र मन्सूरने शो बिझिनेसमधून पूर्ण निवृत्ती घेतली आहे. या दोघांनाही वेगवेगळ्या मुलाखतीमध्ये तुम्ही हा निर्णय का घेतलात, या अर्थाचे प्रश्न विचारले गेले. त्यावर नाना आणि मन्सूर यांनी त्याला दिलेली उत्तर उद्बोधक आहेत. नानाचं उत्तर होतं की, 'शहरांमध्ये मला पक्ष्यांची किलबिल ऐकू येणं बंद झालं होतं.' मन्सूरचं उत्तर होतं, 'कारण मला रात्री शांत निवांत झोपायचं होतं.' नियती पण काय एक एक काष्ठ जमवते नाही?

विरार लोकलला १५० वर्षे पूर्ण!

मुंबई मिरर

मुंबई पश्चिम उपनगरीय रेल्वेला आज १५० वर्षे पूर्ण झाली. १२ एप्रिल १८६७ मध्ये पश्चिम रेल्वेवरून पहिली लोकल धावली होती. तेव्हा केवळ एकच गाडी पहाटे ६.४५ वाजता विरारहून सुटायची आणि सायंकाळी ५.३० वाजता परतीचा प्रवास करायची.

महिलांसाठी ट्रेनमध्ये वेगळा दुसऱ्या श्रेणीचा डबा होता. याव्यतिरिक्त एक स्मॉकिंग झोनही होता. त्याकाळी या ट्रेनमध्ये तीन श्रेणी होत्या. लोक सामान्यतः दुसऱ्या श्रेणीने प्रवास करायचे. प्रति मैलाचा दर होता ७ पैसे! तिसऱ्या श्रेणासाठी दर होता ३ पैसे. त्यावेळी चर्चगेट ते विरार हा प्रवास आज या प्रवासाला लागणाऱ्या वेळापेक्षा कमी वेळात पूर्ण होत असे, कारण मध्ये स्थानके कमी होती. स्थानके अशी होती - नीअल (नालासोपारा), बसीन (वसई), पाणजू (वसईच्या दोन खाड्यामधले स्थानक), बेरेवाला (बोरीवली), पहाडी (गोरेगाव), अंदारु (अंधेरी), सांताक्रूझ, बंदोरा (बांद्रा), माहिम, दादुरे (दादर), ग्रांट रोड.

काही ठळक घडामोडी :-

१२ एप्रिल १८६७ : विरार स्थानकातून पहिली लोकल धावली.

१८९२ पर्यंत बीबी अँड सीआय कंपनीने ४ विरार, १ बोरीवली आणि २७ वांद्रे लोकल अशा सेवा वाढवल्या.

पहिली जलद लोकल बँकबे ते वांद्रे या मार्गासाठी सुरू झाली. हे अंतर ती ५ मिनिटांत पार करत असे (आजच्यापेक्षा कमी वेळेत!)

१९०० : सेवा वाढल्या. आता विरार ५, बोरीवली ७, अंधेरी ३ आणि वांद्रे २७ फेऱ्या होत्या.

१९२५ : वाफेवरच्या इंजिनाऐवजी इलेक्ट्रिफाइड इंजिनाचा वापर.

सध्याच्या सेवा : दरदिवशी १,३२३ फेऱ्या, ३५ लाख प्रवासी

संगीत सम्राज्ञी किशोरी आमोणकर

(एप्रिल १०, १९३१ - एप्रिल ३, २०१७)

किशोरी आमोणकर ह्या हिंदुस्तानी शास्त्रीय संगीत गायिका होत्या. त्या जयपूर घराण्याच्या शैलीत गायन करत असत. त्या एक श्रेष्ठ गायिका होत्या व आदराने त्यांना 'गानसरस्वती' असे संबोधले जात असे.

त्यांच्या आई म्हणजे प्रख्यात गायिका मोगूबाई कुर्डीकर व वडील माधवदास भाटिया. किशोरीताईंनी आपल्या आईकडून संगीताचे ज्ञान तर घेतलेच, शिवाय विविध संगीत घराण्यांच्या गुरूंकडूनही मार्गदर्शन घेतले.

किशोरीताईंनी इ.स. १९५० चे दरम्यान आपल्या व्यावसायिक कारकीर्दीस प्रारंभ केला. हिंदी चित्रपट 'गीत गाया पत्थरोंने' (इ.स. १९६४) साठी त्यांनी पार्श्वगायन केले आहे. इ.स. १९९१ मध्ये प्रसारित झालेल्या 'दृष्टी' ह्या हिंदी चित्रपटाचे संगीत दिग्दर्शनही त्यांनी केले आहे. किशोरीताई त्यांच्या शास्त्रीय तसेच उपशास्त्रीय गायनासाठी प्रसिद्ध आहेत. ख्याल गायकी बरोबरच त्या ठुमरी, भजन इत्यादी गायन प्रकारांना प्रभावीपणे सादर करतात. कंठसंगीतावर वर्षानुवर्षे कठोर परिश्रम, सराव आणि अंगभूत प्रतिभेमुळे किशोरीताईंचे गाणे कसदार होते व रसिकांच्या हृदयाचा ठाव घेते. त्यांनी आजवर देशदेशी आपले संगीत कार्यक्रम केले असून भारतातील प्रमुख संगीत महोत्सवांत त्यांना आपली कला सादर करण्यासाठी सन्मानपूर्वक बोलावले जाते. त्यांनी 'स्वरार्थरमणी - रागरससिद्धान्त' हा संगीतशास्त्रावरील ग्रंथ लिहिला आहे. शास्त्रीय संगीतातील भावप्रधान गायकीचा प्रकार त्यांनी पुनरुज्जीवित केला असे मानले जाते.

पुरस्कार व सन्मान

संगीत नाटक अकादमी पुरस्कार, इ.स. १९८५

पद्मभूषण पुरस्कार, इ.स. १९८७

संगीत सम्राज्ञी पुरस्कार, इ.स. १९९७

पद्मविभूषण पुरस्कार, इ.स. २००२

संगीत संशोधन अकादमी पुरस्कार, इ.स. २००२

संगीत नाटक अकादमी फेलोशिप, इ.स. २००९

(Source Wikipedia.org)

पुढील न्यूजलेटरसाठी आपले लेख, कविता, काही रुचिर, कौतुकास्पद बातमी आमहाला जरूर कळवा. शब्द मर्यादा ३०० शब्दांपर्यंत ठेवावी

Contact email - ContactLMMM@gmail.com

आदरांजली

किशोरी आमोणकर

अवघा रंग एक झाला ।

रंगि रंगला श्रीरंग ॥१॥

मी तूंपण गेले वायां ।

पाहतां पंढरीच्या राया ॥२॥

नाही भेदाचें तें काम ।

पळोनि गेले क्रोध काम ॥३॥

देही असोनि विदेही ।

सदा समाधिस्त पाही ॥४॥

पाहते पाहणें गेले दूरी ।

हमणे चोखियाची महारी ॥५॥

प्रतिनिधी पाहिजेत!!!!!!

ह्या मासिकाला काही प्रतिनिधींची आवश्यकता आहे.

गरज - रुची व वेळेची

मानधन - कौतुक व समाधान आवड

असल्यास ई-मेल वर संपर्क साधावा